

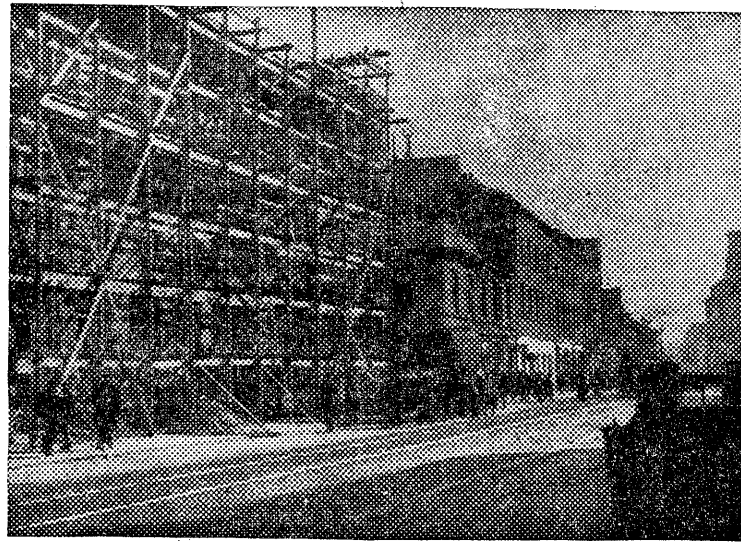
DZIENNIK ŁÓDZKI

Cena 3 zł

Łódź,
sobota
17 stycznia
1948 r.
Rok IV
Nr 17
(923)

Warszawa wczoraj a dziś

Polska delegacja rządowa u generalissimusa Stalina

TRZECIA ROCZNICA

Ciężka niezmiernie była zima 1945 roku dla rozproszonych w najbliższych okolicach spalonego miasta setek tysięcy mieszkańców stolicy. Doskwierał głód i zimno, szerzyły się rozliczne choroby kończące resztki wyniesionych na własnych barkach zasobów. Większość goniła ostatek sił, narażona na ustawiczne łapanki, przymusowe roboty, kopanie okopów, okupant bowiem do końca nie zaniechał prześladowania ludności, specjalnie znechęcając nad Warszawiankami. Wsłuchiwało się gorączkowo, z coraz większą niecierpliwością, we wzmagający się, to znów cichnący, huk dział nad Wisłą, skąd miało przyjść wyzwolenie.

Styczeń, wielka ofensywa Armii Czerwonej i Wojska Polskiego nadeszła nagle, błyskawicznie. Po czątkowo nie chciano wierzyć, że to się już zaczęło, że bezprzykładna dla Niemców są już oddziały radzieckie — uwierzone. Trudno zresztą było wątpić, obserwując rozpaczliwe kolowanie niemieckich taborów, na próżno szukających wyjścia z matni, widząc dopytujących się pokornie o drogi na zachód rozbitków najrozmaitszych formacji wojskowych, zdemoralizowanych do szczególnej przegranej, nie marzących nawet o stawianiu oporu.

A potem... A potem zaduniał na drogach radzieckie tanki, przeszły pola niekończące się tyraliery plechoty. Droga do oswobodzonej Warszawy stała otworem, front zaczął się szybko oddalać.

Nie będzie żadnej przesady, jeśli powiemy, że pierwszy Warszawiancy wjechali do rodzinnego miasta na gościnnych, radzieckich czołgach, nie bacząc, że nie było to zbyt bezpieczne ze względu na możliwość spotkania po drodze rozbitych oddziałów niemieckich.

Był to jeden z symptomów gorącej powroty, jaka opanowała Warszawa. Powroty do ukochanego nade wszystko miasta, powroty do domu. Żadne zakazy, ani perswazje nie mogły wstrzymać tej żywiołowej fali. Wszystkimi drogami, w mroźne dni styczniowe, wędrowały w kierunku Warszawy dziesiątki tysięcy obdartych, wynędzniałych ludzi, niosących pod pachą, albo w plecaku swój skromny dobytek. Szły do miasta, którego de facto nie było, miasta ruin i zgłuszcz. Postrzępione, poszarpane bombami i pociskami, strawione przez ogień ulice przypominały raczej jakąś fantastykę. Masy ludzkie wędrowały wzdłuż ulic, wśród ruin ścieżkami niepamięci na zadrutych, pozostawiając przez wroga miny, szukały najczęściej daremnie śladów swolch do mostów, resztek dobyteku, grobów najbliższych, ległych pod gruzami. I pomimo widma głodu, nędzy, epidemii, pozostawały w mieście w cudem ocalałych pojedynczych mieszkanek, w sklepionych naprędcie chatkach, w piwnicach, po osiem, dziesięć, dwanaście osób w jednej izbie.

Każdy z nas, komu dane było przeżyć te pierwsze tygodnie obudzonego z letargu, wyrwanego śmierci, powracającego do życia miasta nie zapomni nigdy tych styczniowych, warszawskich dni. Dni bez wody, po którą trzeba było nierzadko wędrować kilometrami, bez żywności, bez światła, gazu, komunikacji. Nie zapomni poszukiwań opału w ruinach domów, resztek krowki, czy bełek, ustawicznych walk z hienami, żerującymi na gruzach, bo niestety i tych nie brakło. Nie zapomni radośnych spotkań z tymi, o których (Ciąg dalszy na str. 2)

MOSKWA 16.1 (PAP). — 16 stycznia br. premier rządu radzieckiego J. W. Stalin i minister spraw zagranicznych ZSRR W. M. Molotow przyjęli premiera J. Cyrankiewicza, wicepremiera Gomułkę i ministra przemysłu i handlu H. Minca.

W czasie rozmowy obecni byli ambasador ZSRR w Warszawie Leblediew i ambasador RP w Moskwie Naszkowski.

W poszukiwaniu partnerów

PARYŻ 16.1. (API). Agencja France-Press donosi, że m. in. Bidault przeprowadził wczoraj rozmowy z wyższymi urzędnikami departamentów Dolnych i Wschodnich Pirenejów na temat stosunków gospodarczych między Francją i Hiszpanią.

Dziennik „France Soir“ podaje, że specjalny wysłannik francuskiego ministerstwa spraw zagr. uda się dziś do Madrytu, gdzie nawiąże kontakt z hiszpańskim ministrem spraw zagr. Artajo.

Powiada, że nie chce...

NOWY JORK (PAP). Sekretarz Stanu Marshall oświadczył na konferencji prasowej, że nie zamierza kandydować na prezydenta Stanów Zjednoczonych.

„Goebbels nie umarł“

— Protokół M — prowokacją na miarę pożaru Reichstagu

BERLIN 16.1. (PAP). — Pisma schumacherowskie i anglosaskie rozpisują się obszernie o podejrzanym dokumencie, nazwanym „protokołem M“, a dotyczącym rzekomej sabotażowej akcji komunistycznej w Bizoni. Pisma berlińskie wskazują na polityczny charakter prowokacyjnego fałszerstwa, którego celem jest uzasadnienie represji władz Bizoni wobec organizacji demokratycznych.

„Berliner Zeitung“ podkreśla, że „protokół M“ przypomina prowokacyjne podpalenie Reichstagu przez Goeringa. Goering usiłował swoją prowokacją uzasadnić opinię publicznej terror zastosowany wobec organizacji demokratycznych. Celem „protokołu M“ jest uzasadnienie represji wobec wszystkich organizacji, które przeciwstawiają się działalności zdrajców frankfurckich i polityce amerykańskiej w Niemczech. Amerykanie pragną unieszkodliwić

MOSKWA 16.1 (PAP). W dniu 16 bm. o godz. 12.30 premier Józef Cyrankiewicz złożył na Kremlu wizytę przewodniczącemu Prezydium Rady Najwyższej ZSRR Mikołajowi Szwernikowi. W czasie wizyty, która miała ciepły i serdeczny charakter obecny był ambasador ZSRR w Polsce — Leblediew.

Cała prasa radziecka zamieszcza na czołowych miejscach wiadomości o przyjeździe polskiej delegacji rządowej, dosłowny tekst oświadczenia premiera Cyrankiewicza i zdjęcia z momentu powitania członków delegacji przez ministra Molotowa.

Napad szczerości i zapowiedź dobrego businessu

NOWY JORK 16. I. (PAP). — Marshall wygłosił w izbie handlowej w Pittsburgu przemówienie na temat swego planu. Mówca podkreślił, że sprawowana przez kraje europejskie kontrola nad handlem zagranicznym „jest przedmiotem poważnej troski“ amerykańskiego przemysłu i handlu. Marshall dał do zrozumienia, że Stany Zjednoczone użyją swych wpływów, aby zmniejszyć kontrolę państwa nad handlem zagranicznym w 16 krajach Europy zachodniej.

Marshall zapewnił przedstawicieli przemysłu amerykańskiego, że dzięki planowi t. zw. pomocy amerykańskiej przedstawiciele przemysłu amerykańskiego będą mieli pełną swobodę ruchów i swobodę działania w krajach europejskich.

Huragan na Wybrzeżu

BYDGOSZCZ (PAP). Nad Toruniem i Bydgoszczą przeszła wczoraj burza, jakiej nie pamiętają najstarsi ludzie. Piorun uderzył w wieżę kościelną parafii w Złotorii pod Toruniem oraz w gmach straży pożarnej w Toruniu. Tylko dzięki natychmiastowej akcji ratunkowej straży, straty na skutek pożaru były minimalne.

W Bydgoszczy piorun uderzył w fabrykę mebli artystycznych przy ul. Toruńskiej. Pożar, który wywołał małe szkody został zlokalizowany.

Z całego Pomorza donoszą o niezwykłym zjawisku silnych wyładowań elektrycznych, zwłaszcza w miejscowościach, leżących nad brzegiem Wisły.

Układ rumuńsko-bułgarski

BUKARESZT 16. I. (API). — W dniu dzisiejszym nastąpiło uroczyste podpisanie rumuńsko-bułgarskiego paktu o przyjaźni, współpracy i wzajemnej pomocy.

GHANDI POŚCI

— Indie płacą 41 milionów funtów, aby zaprzestał

LONDYN 16.1 (PAP). — Agencja Reutersa donosi z New Delhi, że według oświadczenia lekarzy z najbliższego otoczenia Gandiego,

stan zdrowia Mahatmy pogorszył się znacznie po trzecim dniu postu. Gandi nie mógł już wygłosić przemówienia do zgromadzonych

wiernych. Tysiące Hindusów przechodziło przed łóżkiem Gandiego dla złożenia hołdu głodującemu.

Na zapytanie, czy zamierza pościć w chwili, kiedy sprawa Kaszmiru została przekazana do Rady Bezpieczeństwa, Gandi odpowiedział, że jego post nie ma nic wspólnego z tym, co się dzieje na terenie ONZ.

Na skutek krytycznego stanu zdrowia Gandiego — maharadża Bikanneru odwołał bankiet, który miał być wydany na cześć generalnego gubernatora Indii, lorda Mountbattena.

LONDYN 16.1 (PAP). — Według doniesień Reutersa, rząd indyjski zgodził się na przekazanie Pakistanowi 41 milionów funtów szterlingów gotówką, które należą się temu dominium z tytułu rozrachunków. Decyzja ta ma na celu — jak stwierdzono w komunikacie — „spowodowanie odprężenia w stosunkach między obu dominiami oraz skłonienie Gandiego do zaprzestania postu“.

Spór między dominiami o wypłatę tej sumy trwa już od kilku miesięcy.

Dewaluacja franka

— sprawą przesądzoną

PARYŻ 16.1 (API). Jak donosi agencja France Presse, powołując się na opinie kół dobrze poinformowanych, dewaluacja franka jest już rzeczą postanowioną, a ostatecznie krowkiem na drodze do jej przeprowadzenia. Data, w której dewaluacja ma nastąpić musi jeszcze zostać uzgodniona z Londynem i Waszyngtonem. W tym właśnie celu, stwierdza France-Press, minister finansów Mayer wyjechał do Wielkiej Brytanii, a Mendes — do Stanów Zjednoczonych.

Według całkowicie pewnych wiadomości, projektowana dewaluacja ma zostać ogłoszona w formie dekretu Rady Ministrów.

LONDYN 16.1. (API). Dziś rano rozpoczęły się w brytyjskim ministerstwie skarbu rozmowy między francuskim ministrem finansów Mayerem i brytyjskim ministrem gospodarki narodowej Crippsem. Rozmowy otoczone są tajemnicą, a kół oficjalnie odmawiają wszelkich informacji co do ich treści. Dziś po

południu w konferencji Crippsa z Mayerem mają wziąć również udział eksperci brytyjscy i francuscy. Ze źródeł dobrze poinformowanych donoszą, że tematem rozmów Crippsa i Mayera jest sprawa dewaluacji franka, a raczej przestudiowanie aspektów technicznych związanych z prowadzeniem ustawy o dewaluacji.

Międzynarodowy instrument

— amerykańska melodia

NOWY JORK 16.1. (PAP). Prezes Banku Światowego Mac Cloy wygłosił przemówienie w Filadelfii, w którym wysunął projekt, aby 16 państw zachodniej Europy, uwzględnionych w marshallowskim planie pomocy, utworzyło „ponadpaństwo-
wagą“ organizację dla kontroli rozdziału tej pomocy.

Organizacja ma być kierowana przez międzynarodowy zespół, nie podlegający żadnemu z rządów, zaś naczelny dyrektor winien dać pełną gwarancję swojej „niezależności“.

